

Diskusjonskapitlet

Her er tips til hvordan du kan utforme diskusjonskapitlet.

Anners Lerdal

Professor
Universitetet i Oslo

Sykepleien Forskning 2010 5 (3) (247-249)
DOI: 10.4220/sykepleienf.2010.0122

Hensikten med diskusjonskapitlet er å drøfte hvordan resultatene besvarer forskningsspørsmålene i studien og vise hvordan resultatene forholder seg til tidligere forskning og/eller aktuelle teorier og/ eller eksisterende kliniske praksis. Med andre ord beveger man seg fra de spesifikke funn i studien til et bredere perspektiv ved også å peke på konsekvenser for hvordan man bør forstå fenomenet man studerer.

Struktur

Det finnes ikke én oppskrift på hvordan diskusjonskapitlet skal bygges opp, og det finnes ulike praksiser. Generelt vil det være viktig å velge underoverskrifter og en struktur som samsvarer i størst mulig grad med hvordan stoffet er presentert tidligere i artikkelen. Målet er at fremstilling er logisk for leseren og at leseren lett oppdager og kjenner igjen oppbyggingen.

Start

En vanlig strategi er å starte med en kort oppsummering av de viktigste hovedtrekkene i funnene. Stilen er gjerne kort, inntil cirka tre linjer, konsis og direkte. Dette bør skje uten at resultatene gjengis på nytt. Poengter gjerne overfor leseren hva som er nytt ved disse funnene.

Diskuter

Siden hensikten med studien er å besvare forskningsspørsmålene, kan man velge å diskutere funnene i samme rekkefølge som disse er beskrevet i det siste avsnittet før metodekapitlet. Siden enkle forskningsspørsmål ofte nevnes før mer komplekse, vil resultatkapitlet gjerne være organisert ut fra de ulike forskningsspørsmålene. I slike tilfeller kan det være naturlig å følge opp i diskusjonen ved å diskutere de ulike forskningsspørsmålene i den samme rekkefølgen som det er oppstilt tidligere.

Spørsmål

Sentrale spørsmål som forfatteren bør besvare er: Hva fant du som du forventet å finne og hvorfor? Hvordan samsvarer dine funn med det som er beskrevet tidligere? Hvordan forklarer du funn du ikke forventet å finne og hvordan kan du undersøke disse forklaringene nærmere? Denne presentasjonen vil danne argumentasjonsgrunnlaget for konklusjonen. Noen tidsskrifter ønsker at forfatterne presenterer studiens konklusjoner i et eget kapittel, mens andre ønsker en kort konklusjon som siste avsnitt i diskusjonskapitlet.

Svar

Hvordan besvare forskningsspørsmålene? Her kan man starte ved å beskrive mønsteret, sammenhengene eller prinsippene i resultatet. Ikke presenter nye resultater i diskusjonskapitlet. Etter beskrivelsen er det naturlig å fortsette med å forklare hvordan resultatet svarer til hva man forventet å finne og hvordan resultatet forholder seg til andre studier eller annen litteratur. Spesielt gjelder dette studier og teorier som er beskrevet i innledningskapitlet. Leseren vil også være interessert i argumenter for og imot ulike forklaringer, eller forklaringer på manglende samsvar med tidligere forskningsfunn. Hvis forskningen har klinisk relevans, vil det være nødvendig å drøfte dette. I tillegg til å forklare hva man fant, kan det også være nødvendig og interessant å beskrive og forklare hva man ikke fant. I neste omgang er det naturlig å foreslå mer eller mindre konkret hva som trengs av videre forskning for å besvare uavklarte spørsmål. «Videre forskning er nødvendig» er en klisjé som ikke er særlig informativ og bør unngås.

Eksisterende forskning

Å lage en god diskusjon krever oversikt over eksisterende forskning. Om datamaterialet er lite eller har flere svakheter, kan artikkelen allikevel bli svært interessant. Dette forutsetter at forfatteren syntetiserer tidligere forskning, beskriver denne og reflekterer studiens resultater i lys av denne. Når man har god oversikt over forskningen på området, er man i stand til å gi leserne en god og klar forklaring på hva som er originalt med studiens funn og hvordan funnene kan tolkes. Den gode oversikten vil også vises ved at man bruker de viktigste referansene på feltet. Er ikke disse referansene med, vil ofte fagfeller som kjenner feltet og vurderer manuskriptet etterlyse dem. Et godt råd kan også være å sjekke om man har fått med seg relevante studier som tidsskriftet man skal sende inn manuskriptet til allerede har publisert. Man bør ikke unngå å sitere forskning med motstridende resultater enn ens egen studie. En slik selektiv utvelgelse vil lett bli oppdaget og minske studiens troverdighet. **Verbets tid** Hvis man henviser til fakta som det er konsensus om eller som er etablerte kan man bruke presens. Slike uttalelser i presens vil oppfattes av leserne som en sterk påstand. Ved henvisning til enkeltstudier og mindre etablerte forståelser kan det være naturlig å bruke preteritum (fortid). Konsekvensen her blir at påstandene oppfattes som svakere.

Styrker og svakheter

Forskeren har et etisk og faglig ansvar for å gjøre leserne oppmerksomme på styrker og svakheter ved studien. Dette blir som oftest gjort i et eget avsnitt i diskusjonskapitlet. Styrker ved studien kan gjerne være relatert til problemstillingens og funnenes relevans for klinisk praksis, teoriutvikling, metodeutvikling eller fremtidig forskning.

Svakheter ved designet

I klinisk forskning er det nesten alltid nødvendig å gjøre tilpasninger i forskningsopplegget for å få deltakerne til å samtykke til deltakelse og for å få dem til å gjennomføre studien ute å ombestemme seg. Disse tilpasningene kan ofte innvirke på resultatene og dermed på hvordan man bør forstå studiens funn. Ulike forskningsdesign har ulike styrker og svakheter. Ved for eksempel en tverrsnittsstudie, hvor man analyserer data fra ett tidspunkt, bør man være tilbakeholden med å fastslå årsak-virkningsforhold. Styrker og svakhet ved ulike forskningsdesign og metodiske tilnærminger er beskrevet i metodelitteraturen. Det finnes også mye empirisk forskning som diskuterer hvordan ulike svakheter virker inn på resultater. Denne litteraturen kan for eksempel være til hjelp når man skal tolke hvilken betydning en lav svarprosent har for generalisering av funnene. Man kan også gjøre forskningsmessige grep for å analysere potensielle svakheter. I longitudinelle design vil det for eksempel styrke studien om man har gjort en frafallsanalyse hvor man sammenligner egenskaper ved personer som ikke fullfører studien med dem som fullfører studien. Hvis det for eksempel er flere yngre og friske personer som avbryter studien, vil funnene sannsynlig være mindre representative for yngre og friske personer.

Svakheter ved metodene

Ulike forskningsmetoder har også ulike svakheter. Hvis forskerne kunne ha valgt bedre metoder enn det som faktisk ble anvendt, er det naturlig å gi leserne en begrunnelse for at en dårligere metode er valgt. Gjennom en slik åpenhet viser forskeren at vedkommende har vært bevisst på dette. Man kan da argumentere for eget metodevalg og komme kritikerne i forkjøpet. Tilsvarende gjelder også ved valget av et dårligere forskningsdesign enn det som teoretisk ville være ideelt.

Hva bør man unngå:

1. Bastante uttalelser man ikke har grunnlag for.
2. Overdrivelser av studiens relevans.
3. Overfladisk forklaring på resultatene som mer eller mindre er en gjentakelse av funnene.
4. Utelatelse av sentrale referanser
5. Bruke referanser fra kun ett forskningsmiljø, for eksempel det man tilhører selv
6. Kun å hevde at funnene samsvarte med forventningene uten nærmere problematisering

Referanser

Hall GM. How to write a paper. 4. utgave. London: BMJ Publishing, 2008.

Nylenna M. Publisere & presentere. Oslo: Gyldendal Akademiske, 2008